

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

2
0
2
4

No 3

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

74-91 xalqaro daraja
ISSN: 2992-8982

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Elektron nashr. 796 sahifa.

E'lon qilishga 2024-yil 30-martda ruxsat etildi.

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston fanlar akademiyasi akademigi
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, t.f.d., prof., O'zR Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vaziri
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, i.f.d., O'zR Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vaziri o'rinbosari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, i.f.d., prof., O'zR Oliy Majlisi qonunchilik palatasi deputati
Axmedov Sayfullo Normatovich i.f.n., professor, MIM akademiyasi rektori
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, i.f.d., prof., TDIU YoMMMIB birinchi prorektori
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, i.f.d., prof., TDIU Ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo'yicha prorektori
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, i.f.d., prof., "O'IRIAM" ilmiy tadqiqot markazi direktori – prorektor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, i.f.d., TMI professori
Samadov Asqarjon Nishonovich, i.f.n., TDIU professori
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, t.f.d., Rossiya xalqlar do'stligi universiteti professori
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, i.f.d., prof., Xalqaro "Nordik" universiteti rektori
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, f.f.d., TDIU professori
Axmedov Ikrom Akramovich, i.f.d. TDIU professori
Po'latov Baxtiyor Alimovich, t.f.d., profesor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, i.f.d., TDIU professori
Isakov Janabay Yakubbayevich, i.f.d., TDIU professori
Musyeva Shoirazimovna, SamDu IS instituti professori
Axmedov Javohir Jamolovich, i.f.f.d., "El-yurt umidi" jamg'armasi ijrochi direktori o'rinbosari
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, t.f.f.d., TAQU katta o'qituvchisi
Xalikov Suyun Ravshanovich, i. f. n., TDAU dotsenti
Kamilova Iroda Xusniddinovna, i.f.f.d., TDIU dotsenti
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, i.f.f.d., TDIU dotsenti
Rustamov Ilhomiddin, f.f.n., Farg'ona davlat universiteti dotsenti
Fayziyev Oybek Raximovich, i.f.f.d. (PhD), Alfraganus universiteti dotsenti
Sevil Piriyeva Karaman, PhD, Turkiya Anqara universiteti doktoranti
Mirzaliyev Sanjar Maxamatjon o'g'li, TDIU mustaqil tadqiqotchisi
Utayev Uktam Choriyevich, O'zR Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farxod, O'zR Bosh prokuraturasi iqtisodiy jinoyatlarga qarshi kurashish departamenti bo'limi boshlig'i
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, TDIU katta o'qituvchisi

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, i.f.d, TDIU dotsenti
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, i.f.f.d, TDIU dotsenti
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, i.f.d., TMI dotsenti
Babayeva Zuhra Yuldashevna, TDIU mustaqil tadqiqotchisi

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

MUNDARIJA

Экологические и альтернативные заполнители для бетона в условиях Узбекистана.....	10
Акрамов Хуснитдин Ахрарович, Тохиров Жалолиддин Очилович, Самадов Хомид Самандарович	
Investitsion marketingni rivojlantirish asosida mintqa investitsiya jozibadorligini oshirish	16
Ahmedov Alim Babaniyazovich	
O'zbekistonda yashil budjetlashtirish, energiya samaradorligi va issiqxona gazlari emissiyasi.....	22
Pulatov Dilshod Haqberdiyevich, Qulliyev Ulug'bek Mirzayevich, Mamanov Alisher	
Development of the Digital Economy as a Trigger of the Economic Growth of the New Uzbekistan.....	28
Luiza Sayfullovna Makhmutkhodjaeva, Umarova Shahnoza Akbarovna	
Oliy o'quv yurtlarida matematik statistikani o'qitishning xususiyatlari.....	34
Shamsiyev Damin Najmiddinovich, Aymatova Farida Xo'razovna	
Turizmda tadbirkorlikning o'ziga xos xususiyatlari	37
Mardonova Dilafruz Kosimovna	
Oziq-ovqat xavfsizligi ta'minoti: O'zbekistonda mayonez importini notarif tartibga solish va ichki ishlab chiqarishni rivojlantirish istiqbollari.....	41
Muratova Shohista Nimatullayevna, Nomozov Azizbek Xayrulla o'g'li	
Mamalakatimizga xorijiy investitsiyalarni jalb etishda qimmatli qog'ozlar bozorining o'rni va roli	46
Akramov Azamat Ramziddinovich	
Mamlakatning iqtisodiy va ekologik rivojlanishida elektromobil sanoatini rivojlantirishning ahamiyati	53
Iminov Mahmudjon Azimjon o'g'li	
Hududiy eksport salohiyatini oshirishning marketing strategiyasi.....	60
Jiyamuratov Rustam Nuridinovich	
Turistik kompaniyalar moliyaviy barqarorligini baholash usullarini takomillashtirish kompaniya moliyaviy barqarorligini ta'minlashning muhim mezonini.....	65
Jo'rayev Behzod Nuraliyevich	
Iste'molchilarni xulq-atvori modellari asosida marketing strategiyalarini shakllantirish.....	70
Kutbitdinova Moxigul Inoyatovna	
Hisob siyosati va unda biologik aktivlar hisobini yoritib berish tartibini takomillashtirish	75
Mirzayeva Nargiza Batirovna	
Mamlakat iqtisodiyotini rivojlantirishda investitsiyalarning o'rni.....	80
Otajonova Charosxon Polvonquli qizi	
Innovatsion menejment va raqamli transformatsiyalarni joriy etishning metodologik asoslari.....	84
Quldoshev Asliddin Tursunovich	
Strategik boshqaruvda xususiy kapital samaradorligini baholash.....	89
Nasriyeva Zebiniso A'zam kizi, Mavlyanova Dilobar Maxkamovna	
Mintaqalarni innovatsion rivojlantirish istiqbollari tashkiliy tuzilmalarini takomillashtirishni boshqarish yo'llari	100
Xodjamuratova Gulbaxar Yuldashevna	
Meva-sabzavot eksporti barqarorligini ta'minlashning ekonometrik tahlili	105
Shamsiyeva Feruza Muratxodjayevna	
Зарубежный опыт активизации экономической активности домохозяйств.....	111
Бердиев Гайрат Ибрагимович, Маликова Севинч Телман кизи, Люсиков Артемий Александрович	
The Impact of Foreign Direct Investment on Economic Growth: A Case Study of Uzbekistan.....	116
Abdulla Ibragimov, Keldiyorov Shakhriyor Ilyos O'g'li	

Mintaqada sanoat ishlab chiqarish rivojlanishining kambag'allikni qisqartirishdagi ahamiyati	121
Abdullayev Habibullo Asadulla o'g'li	
Global iqtisodiyot sharoitida islom moliyasi mezon va tartiblarini joriy etishdagi muammolar va yechimlar	125
Abduvosidova Gulandom Abdurashid qizi	
Amerika Qo'shma Shtatlari tajribasida biznes subyektlarini toifalarga ajratish amaliyotining xususiyatlari	131
Akobirova Nodira Najmiddin qizi	
O'zbekiston Respublikasida qishloq xo'jaligini innovatsion rivojlanish yo'llari	135
Axmedova Nafisa Amirddin qizi	
Strategic directions of integration of Uzbekistan into the international hospitality industry	140
Bekmurodova Laylo Tursunmamatovna	
Surxondaryo viloyatida parrandachilikni rivojlantirish ko'rsatkichlarini prognozlash va modelashtirish	144
Bobomuratov Imomqul Islamovich	
Mamlakatimizda chorvachilik mahsulotlarini yetishtirishning hozirgi holati va uning tahlili	149
Talipova Dilfuza Nabiyeвна	
Agrar soha korxonalarining moliyaviy qo'llab-quvvatlash tizimini takomillashtirish	154
Erkinxojiyev Ismoiljon Ikromjon o'g'li	
Analysis of the Influence of Macroeconomic Indicators on State Budget Tax Revenue	158
Meyliev O. R., Gofurova K.	
Mahalliy budjet xarajatlarini hududlar ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishiga ta'siri	166
Hazratqulov Shahboz Boboqul o'g'li	
Influence of Digital Technologies on Economic Growth of the Republic of Uzbekistan	170
Igamberdiyeva Kunduz Ergashevna	
Transmilliy kompaniyalarning tashqi bozorlar uchun marketing strategiyalari va marketing tadqiqotlarini o'tkazish amaliyoti	174
Jo'rayeva Zilola Turobovna, Saidova Dilnozaxon Odiljon qizi	
Tijorat banklari tomonidan investitsiya loyihalarini moliyalashni rivojlantirish imkoniyatlari	178
Kamilova Iroda Xusniddinovna	
Korxonalarda inqirozga qarshi moliyaviy boshqaruv tizimini takomillashtirish	183
Latipova Shaxnoza Maxmudovna	
Tijorat banklari faoliyatida onlayn tizimlarining tutgan o'rni va ularning rivojlanishi	188
Raxmataliyev Muzaffar Eshdavatovich	
Aholi farovonligini oshirishda tadbirkorlik faoliyatining ta'sirini baholashning nazariy asoslari	194
Fayziyeva Dilsuz Bahodirovna	
O'zbekiston Respublikasini "yashil" iqtisodiyotga o'tish samaradorligini oshirish	200
Mirzayev Bexruz Abdulla o'g'li	
Andijon viloyatida kambag'allik darajasini qisqarishiga ta'sir etuvchi ko'rsatkichlar	214
Musaeva Ziyoda Allayarovna	
O'zbekiston Respublikasi qishloq xo'jaligi eksportida marketing muammolari	218
Musyeva Shoirazimovna, Agzamov Avazxon Talgatovich	
Respublikamizda parranda bosh sonining hozirgi holati va uning istiqbollari	223
Akramova Nargiza Axrorovna	
Menejmentda ishbilarmonlik kommunikatsiyalaridan foydalanishda optimal strategiyalarini qo'llash shart-sharoitlari	227
Narzullayeva Gulchehra Salimovna, Shadiyeva Madina Djaloliddin qizi	
Raqamlashtirish sharoitida innovatsion faoliyatning o'ziga xos xususiyatlari	231
Nazarova Latofat Toirjon qizi	
O'zbekistonda masofaviy bank xizmatlarini rivojlantirishdagi muammolar va ularni bartaraf etish yo'llari	235
Nurmuxammedov Matlab Yunusovich	

Davlat aktivlarini samarali boshqarish hamda nazorat qilishni takomillashtirish.....	240
Mirzayev O., Nazarov G'ayrat Olim o'g'li	
Talabalarning oilali bo'lishiga ta'sir etuvchi omillarga iqtisodiy baholashda yangicha yondashuv.....	246
O. U. Shomurodov, Z. U. Uroqov, A. T. Ablahatov, A. A. Suyarov, J. S. Urazov	
Methodological Aspects for Branding in Private Schools.....	251
Odilova Sitora Sayfitdin qizi	
Совершенствование процедуры оценки эффективности и результативности расходов государственного сектора.....	256
Олимов Элёр Фазлиддин угли, Искандаров Суннатилло Бахриддин угли	
Logistika xizmatlari samaradorligini oshirishda blokcheyn texnologiyalardan foydalanish	261
Rajabov Orzujon Mamasoliyevich	
Markaziy Osiyoda energetika bozorini rivojlantirishning kelgusi istiqboli va imkoniyatlari.....	267
Saidov Mash'al Samadovich, Umarova Irodaxon Nuraliyevna	
Mamlakat iqtisodiyotini rivojlantirishda sug'urta bozorining innovatsion usullaridan foydalanishning konseptual asoslari	275
Narzullayeva Gulchehra Salimovna, Saidova Dilnozaxon Odiljon qizi	
Oliy ta'limda boshqaruv strategiyalari va ularni amalga oshirish mexanizmi.....	279
Saidqulova Firuza Farmonovna	
Jismoniy shaxslardan olinadigan daromadlarini soliqqa tortishning o'ziga xos xususiyatlari	283
Salimov Sherzod Baxtiyorovich	
O'zbekiston Respublikasidagi mavjud suv resurslarining iqtisodiy holati tahlili	288
Shanazarova Gulyora Baxtiyarovna	
Tijorat banklari kredit risklarini kamaytirish yo'llari.....	294
Tulkinova Maftuna Anvarbek qizi	
The use of Intellectual Systems in the Improvement of the Educational Process Management System in Higher Educational Institutions	303
Umarova Dilfuza Rakhmatilla qizi	
Oliy ta'lim tizimida yangi iqtisodiy mexanizmlarni shakllantirish.....	307
Xakimov Dilshodjon Rahmonaliyevich	
Global iqtisodiy sharoitida moliyaviy hisobotlar auditida muhimliklarni baholashni xalqaro stanadartlar asosida takomillashtirish	311
Xasanova Nasiba Tolliboy qizi	
Qurilish materiallari sanoatida innovatsion klasterlarni tashkil etish istiqbollari.....	314
Yuldasheva Kamola Miraliyevna	
Oliy ta'lim muassasalarida gibril bulut xizmat modelini qo'llash mexanizmini ishlab chiqish	319
Zaripov Bahodir Bobomurod o'g'li	
Роль инвестиций в системе железнодорожного транспорта в Республике Узбекистан	325
Акбарова Лайло Упашевна	
Gidrotexnik inshootlar betonlarini samaradorligini tahlil qilish va oshirish natijalari.....	330
Asqarov B. A., Karimov M. U., Xolmirzayev S.T., Obidjonov J. T.	
Maxsus iqtisodiy zonalar hududiga jalb etilgan investitsiyalar to'g'risida	334
Davlayev G'olib Ashurovich	
Yangi xizmat turi xizmatlar sohasini innovatsion boshqarishning metodologiyasi	337
Djurayeva Dilnoza Davron qizi	
Mintaqalar innovatsion salohiyatini baholashning uslubiy yondashuvlari.....	343
J. A. Ismatullayev, D. X. O'rinov	
Milliy qayta sug'urtalovchilarning xalqaro sug'urta bozoriga kirib borishi va kutilayotgan xavf-xatarlar	348
Jorabayev Jasur Abduraxmanovich	

Moliyaviy hisobotning xalqaro standartlari asosida tovarlar auditi natijalarini auditorlik hisobotida aks ettirish tartibi	354
Ibragimov M. M., Ergashev O. F.	
Turistik destinatsiyalarni tashkil etish va rivojlantirishning xorijiy tajribalari	358
Karimov Anvar Aktam o'g'li	
Jismoniy shaxslarning mol-mulk va yer soliqlarini hisoblash va undirish samaradorligini oshirish yo'llari.....	362
Qurbonov Muxiddin Abdullayevich	
Iqtisodiy xavfsizlikning institutsional tizimini tadqiq etishga uslubiy yondashuvlar.....	367
Mamatov Axmetjon Atajanovich, Allaberganov Zakir Gayibovich	
Davlatning iqtisodiy xavfsizligini ta'minlashning nazariy jihatlarini	373
Mamatov Mamajan Axmadjonovich	
Paxta-to'qimachilik klasterlari eksport faoliyatini rivojlantirishning xorij tajribasi.....	380
Mansurov Saidxo'ja Kamalovich	
Korxonalar raqobatbardoshligini oshirish muammolari va dolzarb vazifalari	386
Musyeva Shoiraz Azimovna	
Устойчивый и инклюзивный рост: взаимосвязь экономического прогресса с социальным равенством и экологическим управлением	390
Нодирбек Холбаев	
Mintaqalarni investitsion jozibadorligini taraqqiyot strategiyasiga ta'sirini statistik baholash.....	396
Nuriddinov Zufar Akbarovich	
Финансирование каракулеводства: преодоление финансовых вызовов в пустынных регионах Узбекистана	402
Нуриллаев Жамолиддин Ярашевич	
O'zbekiston investitsiya muhitini yanada yaxshilash va uning jozibadorligini oshirish.....	408
Oybek Elmuratov	
Intellectual mulkning iqtisodiy mazmuni va tarixiy rivojlanish bosqichlari	411
Maxmudova Nargiza Davlyat qizi	
Implementation and use of Digital Technologies in Logistics Abstract.....	416
Kushakova Mamura, Koshakova Mukhlisa Surat qizi	
Innovatsion iqtisodiyot tushunchasining mazmun mohiyati	421
Abduqaxorov Bekzod O'tkir o'g'li	
Raqamlashtirish iqtisodiy o'sish va raqobatbardoshligini oshirish omili sifatida.....	426
Mamajonova Durdonahon Mamaruzi qizi	
O'zbekistonda tashqi savdoni notarif usullar orqali tartibga solishning mamlakat iqtisodiyotiga ta'siri.....	431
Norqobilov Akobir Iso o'g'li	
Инновационные методы переработки горных отходов для экологической устойчивости в Узбекистане	437
Аскарлов Бахтиер Аскарлов, Собирова Мукаддас Хамидуллаева	
Опыт зарубежных стран по стимулированию производства сельскохозяйственной продукции и перспективы внедрения в Узбекистан.....	442
Холиков Сулаймон Уткир угли	
Xo'jalik yurituvchi subyektlarda strategik boshqaruv hisobini tashkil qilishning uslubiy jihatlarini.....	447
Pardayeva Shahnoza Abdinabiyevna	
O'zbekiston Respublikasida kichik biznes va xususiy tadbirkorlik faoliyatini moliyalashtirishni statistik tahlili.....	452
Sayfullayev Siddik Nosirovich	
Sug'urta tashkilotining innovatsion risklarini baholash.....	457
Sattorov Shoxrux Maxmudjon o'g'li	

Kapital bozori rivojlanishining zamonaviy tendensiyalari	462
Turdiyeva Uzayda Omirbayevna	
Адаптивный искусственный интеллект в управлении человеческими ресурсами	469
Хайдарова Малика Шокирджановна	
Oliy ta'lim muassasalarida moliyaviy mablag'lardan samarali foydalanishga xizmat qiluvchi zamonaviy va istiqbolga mo'ljallangan huquqiy asoslarning yaratilganligi to'g'risida	478
Xayriddinov Shuxrat Botirovich	
Investitsiya loyihalariga ta'sir qiluvchi risklarni sifat jihatdan baholash usullarining o'ziga xos xususiyatlari	482
Shaislamova Nargiza Kabilovna	
Tijorat banklari tomonidan investitsion loyihalarni kreditlash tartib va ularni takomillashtirish yo'llari	491
Yunusova Ozoda Anvarjon qizi	
Hududlar iqtisodiy xavfsizligini ta'minlashda soliq salohiyatini oshirishning nazariy jihatlarini	498
E. N. Raximov	
Konsolidatsiyalashgan moliyaviy hisobot tuzishning zarurligi	504
Avazov Ilxom Ravshanovich	
Inson resurslarini boshqarishning innovatsion usullarini joriy etish vositalarini ishlab chiqish	509
Djuraeva Guzal Shavkatovna	
Agrar soha korxonalarining moliyaviy qo'llab-quvvatlash tizimini takomillashtirish	513
Erkinxojiev Ismoiljon Ikromjon o'g'li	
Korporativ qimmatli qog'ozlar asosida korxonalarni moliyalashtirishning ilg'or xorij tajribalari	517
Igitov Jurabek Kuzibekovich	
The impact of corporate governance on firm performance and financial stability	524
Muhammadyor Yunusov	
Mintaqalarda kamg'allik darajasini pasaytirish va xorij tajribasidan foydalanish yo'llari	537
Musulmonova Shahlo Nasriddinovna	
Makroiqtisodiy barqarorlikni mustahkamlash soliq ma'muriyatchiligini samarali tashkil etish yo'llari	541
Mutalova Dilorom Maxamadjanovna, Kenjaboyeva Nigina	
Iqtisodiy savodxonlik hamda tadbirkorlik qobiliyati o'rtasidagi to'g'ri nisbatdagi bog'liqlik munosabatining fundamental asoslari	544
Tuxtayeva Muyassar Shovkat qizi	
Korxonalarning bankrotlik riskini baholashning xalqaro modellari	550
Umarova Hulkar Umidulloyevna	
O'zbekistonda korxona boshqaruvida kadrlar salohiyatidan foydalanish amaliyotini rivojlantirishning xorij tajribasi	555
Do'stova Aziza Qahramonovna	
Raqamli iqtisodiyot sharoitida boshqaruv tizimining xususiyatlari	559
Iroda Majidova	
Ziyorat turizmini rivojlantirishning muhim xususiyatlari	565
Mirzayev Qulmamat Jonuzoqovich, Shukurov Tohirjon Izzatullo o'g'li	
Qandolat mahsulotlari bozorida marketing tadqiqotlarini asosiy yo'nalishlari	569
Tuychiyeva Vasila Faxriddin qizi	
“Зелёная экономика” как фактор повышения экономического роста страны	573
Тураева Адиба Икрамовна	
Oilada sarf-xarajatlar samarasiga erishishning muhimligi	580
Xasanov Rustam Rabimovich	
Aholi farovonlik darajasidagi farqlarni tartiblash yo'nalishlari	583
Xasanov Rustam Rabimovich, Turdiyev Zoxidjon Rustamovich	

Совершенствование оценки стоимости объектов недвижимости в Узбекистане на основе зарубежного опыта.....	588
Хомитов К. З., Халилова Л. Ш.	
Mamlakatimizda qishloq xo'jaligida kooperatsiya munosabatlarini rivojlantirishda xorij tajribalaridan foydalanishning ahamiyati.....	594
Choriyeva Nigina Kaxramonovna	
Davlat xaridlari tizimini takomillashtirish yo'llari	598
Alimbayeva Sevara Alimbayevna	
Yengil sanoatni rivojlanishida Germaniya tajribasi.....	601
F. Jumaniyazova, G'ulomov Ibroxim Rustam o'g'li	
The efficiency of usage of Islamic finance instruments in security market.....	607
Khasanov Umarbek Begmat ugli	
Tadbirkorlik subyektlari eksportini rivojlantirishda raqamli platformalardan foydalanishning xorijiy tajribalari va ulardan foydalanish yo'llari.....	613
Mamasoatov Dilshod Ravshanovich	
O'zbekistonda kichik biznes va xususiy tadbirkorlik subyektlarini tashkil qilinishining hozirgi holati va muammolari	621
Nutfulloev Tolib G'olib o'g'li	
Mehnat bozorida raqamli texnologiyalardan foydalanish metodologiyasini takomillashtirish	627
Maxammadiyev M. M.	
Ishlab chiqarishni modernizatsiya qilish sharoitida mahsulot tannarxini optimallashtirish asoslari.....	632
Narzullayeva Gulchehra Salimovna	
Elektron pullarni rivojlantirish yo'llari	636
Rustamov Maqsud Suvonqulovich, Egamberganov Mirzabek Odilbek o'g'li	
Загрязнение окружающей среды в Узбекистане: проблемы, причины и пути решения	644
Ишонкулова Феруза Асатовна, Шукуров Тимур Умидович	
Raqamli iqtisodiyot sharoitida tijorat banklarini transformatsiyalash modeli orqali takomillashtirish	649
Norov Akmal Ruzimamatovich, Norova Nozima Nabiyeвна	
Land Tax Received From Individuals and its Share in the Budget of the Republic of Uzbekistan	656
Hakimov Feruz Khurshid ugli	
O'zbekistonda "yashil" iqtisodiyot va iqlim o'zgarishi bilan bog'liq xarajatlar tahlili.....	659
Isaxonova Ruxshona Muzaffar qizi, Sharapova Mashxura Azadovna	
Qurilish xizmatlari ma'lumotlar tizimini takomillashtirish imkoniyatlari.....	665
Nurfayziyev Zayniddin Boymurodovich, Nurfayziyev Elyor Zayniddinovich	
Ipotekali kreditlashni rivojlantirishning xorijiy davlatlar tajribasi va uni O'zbekistonda tatbiq etish yo'llari	670
Turdiyev Shaxriddin Erxonovich	
Suv resurslaridan foydalanishda xorij tajribalari	675
Berdiyev Anvar Abdivaliyevich	
Auditda yetarli va mos dalillarni to'plash tartibi	681
Meliyev Isroil Ismoilovich	
"Yashil" iqtisodiyot konsepsiyasining shakllanishi va rivojlanishi.....	686
Urunbayev Saparbek Samatovich	
Uy-joy fondini boshqarish samaradorligini oshirishning ustuvor yo'nalishlari.....	692
Xolmuradov Raxmatilla Ne'matillaevich	
O'zbekiston mahsulotlarining tashqi bozordagi raqobatbardoshligi xususiyatlari va onlayn platformalar.....	699
Baymuradov Shoxrux Maxmudovich	
Factors affecting investment attractiveness in the global investment landscape.....	704
Otaboev Akhmed Makhsudbek o'g'li, Juliana Juliana, Fazliddin Nasriddinov	

Xalqaro migratsiyaning O'zbekiston mehnat bozori va inson kapitaliga ta'siri.....	709
Tilabova Kumush Farhod qizi	
Анализ и оценка естественного освещения помещений образовательных учреждений.....	714
Пирмухамедова Шахноза	
Актуальные вопросы укрепления доверия населения к банковской системы Республики Узбекистан...	719
Рузиева Нилуфар Тулкин кизи	
Методические подходы к формированию механизмов стратегического управления развитием химической отрасли.....	725
Бибутова Шахло Саъдуллаевна	
Iqtisodiyotni rivojlantirishda erkin iqtisodiy zonalarini tashkil etishning afzalliklari va muammolari	730
Axmedova Dilbar Buronovna	
Natijaga yo'naltirilgan budjetlashtirishda sog'liqni saqlash muassasalarini moliyalashtirishning mohiyati.....	734
Ishmanova Diana Nurmamadovna	
Oziq-ovqat sanoatini tashkiliy-iqtisodiy jihatdan rivojlanti-rishning nazariy asoslari	737
Muxtorova Madina Azamat qizi	
Ipoteka kreditlari sohasidagi islohotlar va kelajakdagi istiqbollar.....	741
A'zamxo'jayeva Nihola Sulaymon qizi	
Sanoat ishlab chiqarish tizimining investitsion xususiyatlari	746
Yodgorova Xalima To'liqinovna	
Budjet ijrosini samarali ta'minlashda davlat xaridlarining ahamiyati.....	752
Sholdarov Dilshod Azimiddin o'g'li, Fayzullayeva Zilola Ravshanovna	
Aholi sog'ligi – milliy boylikning tarkibi va jamiyat taraqqiyotining muhim shartidir.....	763
Djumabayeva Shaira Xalillayevna	
Moliyaviy hisobotlarning xalqaro standartlari: hisob siyosati.....	769
Rizayev Nurbek Kodirovich, Mamatova Charos Shavkiddinovna	
Milliy iqtisodiyotni rivojlantirishda investitsion muhitning o'rne	778
Valiyeva Sayyora Xushbaqovna	
Davlat ishtirokidagi korxonalarda korporativ ijtimoiy mas'uliyat ("Rossiya temir yo'llari" OAJ misolida).....	784
Xidirova Marg'uba Rustamovna, Saidqulov Avazbek Botirqul o'g'li	
Raqamli transformatsiyaning O'zbekistonning investitsion jozibadorligiga ta'siri.....	790
Saitkamolov Muxammadxo'ja Sobirxo'ja o'g'li, Markabayeva Jansaya Aybek qizi	

QURILISH XIZMATLARI MA'LUMOTLAR TIZIMINI TAKOMILLASHITIRISH IMKONIYATLARI

Nurfayziyev Zayniddin Boymurodovich

Katta o'qituvchi, Samarqand davlat arxitektura va qurilish universiteti

Nurfayziyev Elyor Zayniddinovich

Magistr, Samarqand davlat arxitektura va qurilish universiteti

Annotatsiya: Jahonda raqamli texnologiyalarning rivojlanishi qurilish tarmoqlarida ham samaradorlikni oshirishning innovatsion usullarini takomillashtirish dolzarb bo'lib qolmoqda. Taraqqiyotning ajralmas tarkibiy qismi bu mustahkam qurilish xizmatlari axborot tizimidir. Mazkur maqolada qurilish sohasida raqamli texnologiyalarni takomillashtirishga alohida e'tibor qaratgan holda ma'lumotlar tizimini takomillashtirish, optimallashtirish uchun mavjud muhim imkoniyatlar tahlil qilingan va taklif, tavsiyalar ishlab chiqilgan.

Kalit so'zlar: Qurilish tarmoqlari, xizmatlar, tizimlashtirish, raqamli texnologiyalar, ma'lumotlar tizimi, bino-inshootlar, ma'lumotlar tizimi.

Abstract: The development of digital technologies in the world continues to be relevant in construction networks, as well as improving innovative methods of improving efficiency. An integral component of development is the robust construction services information system. This article analyzes the existing important opportunities for improving, optimizing the data system with a special emphasis on improving digital technologies in the field of construction and develops recommendations.

Key words: Construction networks, services, systematization, digital technologies, data system, building-structures, data system.

Аннотация: Развитие цифровых технологий в мире продолжает оставаться актуальным для строительных сетей, а также совершенствование инновационных методов повышения эффективности. Неотъемлемым компонентом развития является надежная информационная система строительных услуг. В данной статье анализируются существующие важные возможности для улучшения, оптимизации системы передачи данных с особым акцентом на совершенствование цифровых технологий в области строительства и разрабатываются рекомендации.

Ключевые слова: Строительные сети, услуги, систематизация, цифровые технологии, Система данных, Строительные конструкции, Система данных.

KIRISH

Qurilish xizmatlarida ma'lumotlar tizimining asosiy vazifalari binolarni loyihalash va qurish jarayonida bosqichlar bo'yicha qurilish ma'lumotlarini namoyish etish va almashish uchun keng foydalanish bilan belgilanadi. Xalqaro tajribada qurilish xizmatlarining zamonaviy ko'rinishlari rivojlanish, ma'lumotlar tizimini shakllantirishda raqamli texnologiyalarni qo'llash, ularda arzon narxlardagi sensorlar va hisoblagichlarning, shuningdek, arzon raqamli saqlash va hisoblash texnologiyalarining tobora ko'payib borishi bilan binolardan, ularning energiya xizmatlari tizimlaridan va boshqa qismlarda qator muammolarni vujudga kelishiga sabab bo'lib qolmoqda. Qurilish xizmatlarida samarali ma'lumotlar tizimi qurilish sub'yektlari va foydalanuvchilarga bino-

larda energiya nima, qanday va qachon iste'mol qilinishini tushunishga yordam berish uchun juda muhimdir. Bu esa energiya samaradorligi, talabning moslashuvchanligi va chidamliligi uchun bino ish faoliyatini yaxshilash uchun muhim bosqich hisoblanadi. Sohada qo'llanilayotgan ma'lumotlar tizimida ma'lumotlarning amaliy tahlil-lari va ulardan foydalanish turli sabablarga ko'ra ayrim cheklavlarni ko'rish mumkin, jumladan, ma'lumotlar sifati pastligi, ma'lumotlarning vaqtincha namoyish etilishi va ma'lumotlarni taqdim etishda amaliy ko'nikmalarining yetishmaslik muammolarini bunga misol qilib olish mumkin. Qurilish ma'lumotlaridan qiymatni shakllantirish texnologiyalari va ilovalar o'rtasida o'zaro ishlashni ta'minlashda umumiy standartlashtirilgan terminologiyalar, sxemalarda qurilish ma'lumotlarini boshqarish va namoyish etish uchun ma'lumotlar tizimi zanjiriga katta ehtiyoj mavjud. Shuningdek, O'zbekistonda qurilish xizmatlarini tashkil etish va ularda raqamli texnologiyalardan foydalanish imkoniyatlarini tahlil qilish dolzarb hisoblanadi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR TAHLILI

Inson salohiyatini rivojlantirish kabi strategik vazifani aholi turmush sifatini yaxshilamasdan turib, eng avvalo, uy-joy qurilishi hajmini oshirmasdan turib amalga oshirib bo'lmaydi. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "O'zbekiston Respublikasi qurilish sohasini modernizatsiyalash, jadal va innovatsion rivojlantirishning 2020–2025-yillarga mo'ljallangan strategiyasi to'g'risida"gi Farmonida Qurilish tarmog'ini yanada takomillashtirish, arxitektura hamda qurilish organlari va muassasalarini izchil rivojlantirish mexanizmlarini shakllantirish, davlat boshqaruvi tizimining samaradorligini ta'minlash, sohaga raqamli texnologiyalarni ilg'or joriy etish maqsadida qator vazifalar belgilab berilgan bo'lib, 2025-yilga borib "Shaffof qurilish" milliy axborot tizimi doirasida qo'shimcha to'rtta elektron platforma yaratilishini, shuningdek, ularning idoralararo axborot tizimlari va ma'lumotlar bazalari bilan integratsiya qilinishini ta'minlash¹ tadqiqotimizning ahamiyatga molik ekanligini belgilab beradi.

Xorijiy olimlardan, Jon Smitning "Qurilish sanoatidagi raqamli transformatsiya: imkoniyatlar va qiyinchiliklarni ko'rib chiqish" nomli maqolasida qurilish sanoati axborot tizimlarining hozirgi holatini tahlil qilinadi, unda qurilish sohasida ma'lumotlar tizimini raqamli transformatsiya orqali takomillashtirish imkoniyatlari ko'rsatilgan. Maqolada qurilish xizmatlarini ko'rsatishda yangi texnologiyalarni o'zlashtirish bilan bog'liq potentsial foyda va muammolarni o'rganilib, qurilish xizmatlari axborot tizimini takomillashtirish bo'yicha asosiy tushunchalar taklif qilinadi. Jessica Nguyen tomonidan esa "Qurilishda ma'lumotlar tizimini modellashtirish va rejalashtirishda raqamli texnologiyalarni integratsiya qilish" nomli maqolasida qurilish xizmatlarini ko'rsatishda ma'lumotlar tizimini boshqa platformalarga interatsiya qilish orqali takomillashtirish yo'llari taklif etilgan. Bunday integratsiyaning potentsial afzalliklarini o'rganilib, samarali ma'lumotlar almashinuvi, kengaytirilgan hamkorlik va soddalashtirilgan loyihalarni boshqarish imkoniyatlari ochib berilgan².

TAHLIL VA NATIJALAR

Qurilishda binolarni avtomatlashtirish tizimlari va ma'lumotlarni joylashtiradigan markazlashtirilgan tizimlar uchun dasturiy arxitektura dasturlari ishlab chiqilishida yuqori ahamiyatga ega. Qurilishdagi ma'lumotlar tizimi xususiyatlariga vaqt seriyali ma'lumotlar va kontekstli metadata uchun ma'lumotlarni saqlash, ma'lumotlarni qidirish mexanizmi, maxfiylik va xavfsizlik xususiyatlari kiradi. Ularning aksariyati hozirda qo'llab-quvvatlanmaydigan yoki keng foydalanuvchi bazasi tomonidan qabul qilinmagan zamonaviy yechimlarni taqdim etadi. Ma'lumotlar tizimi innovatsion xususiyatlarga ega bo'lishi mumkin bo'lgan, ammo hukumat va soha tomonidan qo'llab-quvvatlanadigan keng tarqalgan ochiq ma'lumotlar vositalarini ko'rib chiqqa olmaydi.

Qurilish xizmatlari foydalanuvchi tajribasi va ish faoliyatini yaxshilash uchun raqamli texnologiyalar va ma'lumotlardan qanday foydalanishi mumkin? Bunda bir nechta xorij tajribasida qo'llanilayotgan kontekstlarni ko'rib chiqish mumkin.

1. **Qurilish xizmatlari uchun raqamli texnologiyalar.** Sensorlar, aktuatorlar, kontrollerlar, tarmoqlar, bulutli hisoblash, sun'iy intellekt kabi raqamli texnologiyalar qurilish xizmatlariga binoning o'zi, atrof-muhit, foydalanuvchilar va tarmoq kabi turli manbalardan ma'lumotlarni to'plash, qayta ishlash va harakat qilish imkonini beradi. Ushbu texnologiyalar xizmatlarni yaratishda ularning ishlashini optimalashtirish, energiya sarfi va chiqindilarini kamaytirish, ishonchlilik va xavfsizlikni yaxshilash va foydalanuvchilarga Real vaqtda fikr-mulohaza va nazoratni ta'minlashga yordam beradi. Masalan, aqlli yoritish tizimlari chiroqlarning yorqinligi va rang haroratini tabiiy yorug'lik, bandlik va foydalanuvchilarning afzalliklariga qarab sozlashi, qulay va moslashtirilgan muhit yaratishi mumkin.

1 O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "O'zbekiston Respublikasi qurilish sohasini modernizatsiyalash, jadal va innovatsion rivojlantirishning 2020–2025-yillarga mo'ljallangan strategiyasi to'g'risida"gi Farmoni. 27.11.2020 yildagi PF-6119-son. lex.uz/ru/acts/-5130468

2 Nguyen J., Dupuis M. Closing the feedback loop between UX design, software development, security engineering, and operations // Proceedings of the 20th Annual SIG Conference on Information Technology Education. – 2019. – C. 93-98.

2. **Qurilish xizmatlari uchun ma'lumotlar.** Ma'lumotlar- raqamli texnologiyalarni qo'llab quvvatlaydigan va qurilish xizmatlarini o'rganish, moslashtirish va takomillashtirishga imkon beradigan yoqilg'i hisoblanadi. Ma'lumotlar sensorlar, hisoblagichlar, kameralar, so'rovlar, ijtimoiy tarmoqlar va mobil qurilmalar kabi turli manbalardan to'planishi mumkin va tavsiflovchi, prognozli, retseptiv va diagnostik tahlil kabi turli usullar yordamida tahlil qilinishi mumkin. Ma'lumotlar qurilish xizmatlariga binolarning ishlashi, foydalanuvchi hatti-harakatlari, atrof-muhit sharoitlari va bozor dinamikasini tushunish uchun yordam berishi mumkin. Masalan, data analytics HVAC tizimi uchun maqbul sozlamalarni aniqlash, nosozliklar va anomaliyalarni aniqlash, energiya talabi va ta'minotini prognoz qilish, foydalanuvchilar va menejerlarga tushuncha va tavsiyalar berish uchun xizmatlarni yaratishda yordam berishi mumkin.
3. **Qurilish xizmatlari uchun ishlash.** Unda qurilish xizmatlarining energiya samaradorligi, atrof-muhitga ta'siri, ishonchiligi, xavfsizligi va iqtisodiy samaradorligi kabi maqsadlari va natijalariga qanchalik erishganligi o'lchovidir. Ishlashni energiyadan foydalanish intensivligi, uglerod izi, quvvat sifati, to'xtash vaqti, texnik xizmat ko'rsatish narxi va investitsiyalarning rentabelligi kabi turli ko'rsatkichlar yordamida baholash mumkin. Raqamli texnologiyalar va ma'lumotlar qurilish xizmatlarini doimiy monitoring qilish, baholash, optimallashtirish va takomillashtirish orqali qurilish xizmatlarini yaxshilashga yordam beradi. Misol uchun, aqlli hisoblagichlar binoning energiya iste'moli va ishlab chiqarilishi haqida real vaqtda ma'lumotlarni taqdim etishi mumkin, aqlli tarmoqlar qurilish xizmatlarining talabga javob berish va yuklarni muvozanatlash imkonini beradi va aqlli shartnomalar qurilish xizmatlari uchun bitimlar va imtiyozlarni osonlashtirishi mumkin.
4. **Qurilish xizmatlari uchun ijtimoiy javobgarlik.** Ijtimoiy mas'uliyat-bu bino egalari va menejerlarining jamiyat va atrof-muhit oldidagi majburiyatlari va javobgarligi, masalan, ularning ijtimoiy ta'minot, atrof-muhitni muhofaza qilish, axloqiy xulq-atvor va manfaatdor tomonlarning ishtiroki. Ijtimoiy javobgarlik "yashil" qurilish standartlarini qabul qilish, korporativ ijtimoiy javobgarlik siyosatini amalga oshirish, barqarorlik to'g'risidagi hisobotlarni oshkor qilish va jamiyat va manfaatdor tomonlar bilan aloqa qilish kabi turli xil harakatlar bilan namoyon bo'lishi mumkin. Raqamli texnologiyalar va ma'lumotlar binoning shaffofligi, hisobdorligi va binoning ishlashi, ta'siri va qiymatining aloqasini ta'minlash orqali bino egalari va menejerlarining ijtimoiy javobgarligini qo'llab-quvvatlash va oshirish uchun qurilish xizmatlariga yordam berishi mumkin. Masalan, aqlli boshqaruv panellari qurilish xizmatlarining ekologik va ijtimoiy ko'rsatkichlarini ko'rsatishi mumkin, aqlli nishonlar foydalanuvchilarni energiya tejaydigan hatti-harakatlari uchun mukofotlashi mumkin va aqlli platformalar manfaatdor tomonlarning hamkorligi va ishtirokini ta'minlashi mumkin.
5. **Qurilish xizmatlarining kelajakdagi tendensiyalari.** Qurilish xizmatlarining kelajagi raqamli texnologiyalar va ma'lumotlarning jadal rivojlanishi va innovatsiyasi, shuningdek foydalanuvchilar va jamiyatning o'zgaruvchan ehtiyojlari va umidlari bilan shakllanmoqda. Rivojlanayotgan tendensiyalar va imkoniyatlarga raqamli egizaklar kiradi, ular jismoniy qurilish xizmatlarining virtual nusxalari bo'lib, ularning ishlashi va foydalanuvchi tajribasini taqlid qilishi, optimallashtirishi va yaxshilashi mumkin. Blockchain texnologiyasi xavfsiz, shaffof va markazlashtirilmagan operatsiyalarni va qurilish xizmatlarining o'zaro ta'sirini ta'minlashi mumkin. Bunda tarmoqning kengligi va qurilish xizmatlarining narxini kamaytirish mumkin. 5G texnologiyasi tezroq, ishonchli va ko'proq bog'langan aloqa va qurilish xizmatlari tarmog'ini ta'minlaydi. Kengaytirilgan real qurilish xizmatlari bilan foydalanuvchi tajribasini yaxshilash uchun jismoniy muhitdagi raqamli ma'lumotlar va grafiklarni qoplaydi.
6. **Kengaytirilgan ma'lumotlarni boshqarish:** Qurilish xizmatlari axborot tizimini takomillashtirishning asosiy imkoniyatlaridan biri ma'lumotlarni boshqarish imkoniyatlarini oshirishdan iborat. GPTGO qurilish bilan bog'liq katta hajmdagi ma'lumotlarni samarali tashkil etish va tahlil qilish orqali ushbu sohada muhim rol o'ynashi mumkin. Sun'iy intellekt (AI) algoritmlaridan foydalangan holda, GPTGO naqshlarni aniqlay oladi, kelajakdagi tendensiyalarni bashorat qiladi va manfaatdor tomonlarga qimmatli tushunchalar beradi.
7. **Loyiha boshqaruvi takomillashtirilganligi:** Loyiha boshqaruvi qurilish industriyasining muhim jihati hisoblanadi. GPTGO loyihalarni samarali boshqarishda qimmatli yordam taklif qilish uchun mavjud loyihalarni boshqarish dasturi bilan integratsiyalashishi mumkin. Loyihaning borishi, resurslarni taqsimlash va rejalashtirish haqida aniq va dolzarb ma'lumotlarni taqdim etish orqali GPTGO potentsial qiyinchiliklarni aniqlashga, optimal yechimlarni taklif qilishga va loyihaning umumiy yetkazib berish qobiliyatini yaxshilashga yordam beradi.

8. **Kengaytirilgan qarorlarni qabul qilish:** GPTGO integratsiyasi qurilish sohasida qaror qabul qiluvchilarni keng qamrovli ma'lumot va tushunchalar bilan kuchaytirishi mumkin. Turli manbalardan olingan ma'lumotlarni qayta ishlash orqali GPTGO aniq prognozlar, xavflarni baholash va xarajatlarni baholashni ta'minlaydi. Bu manfaatdor tomonlarga ongli qarorlar qabul qilish, xavflarni kamaytirish, resurslarni taqsimlashni optimallashtirish va loyiha natijalarini yaxshilash imkonini beradi.
9. **Bilimlar ombori:** Qidiruv mexanizmi boti sifatida GPTGO qurilish sanoati uchun bilimlar ombori vazifasini bajarishi mumkin. U eng yaxshi amaliyotlar, qoidalar va amaliy tadqiqotlarni o'z ichiga olgan sohaga oid katta hajmdagi ma'lumotlarni to'plashi va saqlashi mumkin. Ushbu bilimlar ombori qurilish sohasida uzluksiz o'rganish va innovatsiyalarni qo'llab-quvvatlovchi sanoat mutaxassislari, tadqiqotchilar va loyiha guruhlar uchun qimmatli manba bo'lib xizmat qilishi mumkin.

XULOSA

Qurilish sanoati xizmatlari axborot tizimiga integratsiyalash orqali taqdim etilgan imkoniyatlardan foydalanish uchun katta salohiyatga ega. GPTGO imkoniyatlaridan ma'lumotlarni boshqarish, aloqa, loyihalarni boshqarish, qarorlar qabul qilishni qo'llab-quvvatlash va bilimlar ombori sifatida foydalanish orqali sanoat loyiha natijalarini yaxshilash bilan birga samaradorlik, shaffoflik va hamkorlikni oshirishi mumkin. GPTGO kabi texnologik yutuqlarni qo'llash qurilish sanoatini oldinga siljitadi va qurilish xizmatlarining umumiy sifatini oshiradi.

Qurilish xizmatlari axborot tizimini takomillashtirish uchun bir qator imkoniyatlarni taqdim etish mumkin. Bunda ko'rib chiqilishi kerak bo'lgan ba'zi potentsial sohalar:

1. **Raqamli kommunikatsiya aloqalari:** Mijozlar, arxitektorlar, pudratchilar va yetkazib beruvchilar kabi qurilish loyihalarida ishtirok etayotgan barcha manfaatdor tomonlar o'rtasida samarali muloqotni ta'minlash uchun axborot tizimini takomillashtirish.
2. **Mobil foydalanish imkoniyati:** mobil ilovani ishlab chiqish yoki mobil qurilmalar uchun mavjud tizimni optimallashtirish, foydalanuvchilarga loyiha ma'lumotlariga kirish va yo'lda muloqot qilish imkonini beradi.
3. **Integratsiyalashgan hujjatlar:** Loyiha bilan bog'liq barcha hujjatlar uchun vakolatli xodimlar uchun ochiq bo'lgan markazlashtirilgan omborni yaratish, oson qidirish va versiyani boshqarishni ta'minlash.
4. **Resurslarni boshqarish:** samaradorlikni oshirish va loyihani yetkazib berishda kechikishlarga yo'l qo'ymaslik uchun tizimning mehnat, materiallar va uskunalari kabi qurilish resurslarini boshqarish va taqsimlash qobiliyatini yaxshilash.
5. **Ma'lumotlarni tahlil qilish va tushunish:** Avvalgi loyihalardan xulosalar olish uchun ma'lumotlar tahlili imkoniyatlarini o'zida mujassamlashtirish, bu esa kelajakdagi qaror qabul qilish va potentsial harakatlarda takomillashtirish sohalarini aniqlash imkonini beradi.
6. **Kengaytirilgan hamkorlik:** Axborot tizimi orqali qurilish loyihalariga jalb qilingan turli jamoalar va bo'limlar o'rtasida uzluksiz hamkorlikni ta'minlash, muvofiqlashtirishni yaxshilash va xatolarni minimalashtirish.
7. **Barqarorlik integratsiyasi:** Axborot tizimiga barqarorlik ko'rsatkichlari va kuzatishni kiritish, ekologik toza amaliyotlarni va atrof-muhit qoidalariga rioya qilishni targ'ib qilish imkoniyatlarini beradi.
8. **Foydalanuvchilar uchun qulay interfeys:** tizimning foydalanuvchi interfeysini doimiy ravishda yangilab turish va takomillashtirish, uni intuitiv, navigatsiya qilish oson va barcha manfaatdor tomonlar uchun qulay qilish mumkin.
9. **Xavfsizlik va ma'lumotlarning maxfiyligi:** loyihaning nozik ma'lumotlarini himoya qilish va ma'lumotlar maxfiyligi qoidalariga rioya qilishni ta'minlash uchun mustahkam xavfsizlik choralari mavjudligini ta'minlash.
10. **Qurilish ma'lumotlarini modellashtirish (BIM) bilan integratsiya:** Qurilishning turli bosqichlari o'rtasida uzluksiz ma'lumotlarni almashish va boshqarishni ta'minlash uchun axborot tizimini BIM dasturiy ta'minoti bilan integratsiyalash. Bu aniqlikni oshirishi, xatolarni kamaytirishi va loyihani umumiy muvofiqlashtirishni yaxshilashi mumkin.
11. **Masshtablilik va moslashuvchanlik:** Axborot tizimining kelajakdagi o'sish, texnologik taraqqiyot va o'zgaruvchan sanoat ehtiyojlarini qondirish uchun kengaytiriladigan va moslashuvchan bo'lishini ta'minlash. Bu muntazam yangilanishlarni, tizimga texnik xizmat ko'rsatishni va paydo bo'ladigan quri-

lish amaliyoti va qoidalariga moslashishni talab qiladi. Takomillashtirish uchun ushbu imkoniyatlarni amalga oshirish orqali Qurilish xizmatlarining axborot tizimi yanada samarali, foydalanuvchilarga qulay va sanoatning o'zgaruvchan ehtiyojlarini qondirishga qodir bo'lishi mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "O'zbekiston Respublikasi qurilish sohasini modernizatsiyalash, jadal va innovatsion rivojlantirishning 2020–2025-yillarga mo'ljallangan strategiyasi to'g'risida"gi Farmoni. 27.11.2020-yildagi PF-6119-son. lex.uz/ru/acts/-5130468
2. Nguyen J., Dupuis M. Closing the feedback loop between UX design, software development, security engineering, and operations //Proceedings of the 20th Annual SIG Conference on Information Technology Education. – 2019. – С. 93-98.
3. Willcocks L. P. et al. Digital Platform as Foundation //Maximizing Value with Automation and Digital Transformation: A Realist's Guide. – Cham : Springer Nature Switzerland, 2024. – С. 161-170.
4. Вафоев С.Т. и другие. Исследование процесса уплотнения грунтов в траншеях. //Гирничи, Будивельни, Дорожнита Мелиоративни машини. – Киев 2000. –№ 56.– с. 98...101.
5. Nurfayziyev Z. B., Nurfayziyeva M. Z. Mehmonxona korxonasini loyihalashtirishni bosqichma-bosqich tashkil etish imkoniyatlari. Qurilish va me'morchilik muammolari. Ilmiy-texnik jurnal. 2020, №3 (1-qism).
6. lex.uz
7. <https://www.matthewgilesarchitects.com>

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Xondamir Ismoilov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2024. № 3

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: [@iqtisodiyot_77](https://t.me/@iqtisodiyot_77)

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, [@iqtisodiyot_77](https://t.me/@iqtisodiyot_77) telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnalning ilmiyligi:

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali

O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 2023-yil 1-apreldagi 336/3-sonli qarori bilan ro'yxatdan o'tkazilgan.